

*Инж. Филип Шћепановић,
пословно удружење шумарства и индустрије
за прераду дрвета — Титоград*

Афирмација једног занимања

Данас, у ери пуне механизације и примјене савремене технологије, неопходна је и далекосежно корисна афирмација занимања.

Занимање „шумски радник“ релативно је младо и мало познато. Оно је тек после рата ближе дефинисано. Посебно после Писма Извршног Бироа Предсједништва СКЈ створена је повољна друштвена клима за афирмацију радничких занимања. Уставним амандманима радници и радничка занимања добила су своја права мјеста у друштву.

У развоју наше земље, посебно за вријеме посљератне обнове и економске блокаде, шумарства и шумски радници у цјелини дали су знатан допринос. Ова привредна грана технолошки је знатно напредовала, а сами радници постигли су висок степен стручне оспособљености, коју је наметнула нова технологија и рад на савременим средствима рада. У историјски врло кратком периоду, шумски радник је овладао средствима рада, која представљају највећа достигнућа данашње технике. Може се рећи да у нашим условима нијесу прошле ни двије деценије када су се употребљавала у разним модификацијама средњовјековна средства за рад. Стога можемо бити задовољни постигнутим, што нам даје подстицај за вођење битке у циљу даљег повећавања продуктивности рада, постизања све бољег квалитета производа и још веће афирмације радног човјека и занимања „шумски радник“.

На афирмацији „шумски радник“ значајну улогу одиграла су и играју такмичења шумских радника. Почев од 1963. Народ-

на техника, као друштвена и струковна организација, преко пословних удружења и других друштвено-политичких и привредних организација, развила је путем производних такмичења, преко републичких и савезних, разне активности у циљу афирмације рада и повећања продуктивности те извлачења овог занимања из вјечите анонимности.

За занимање „шумски радник — дрвосјеча“ везане су многе бајке и легенде. То су снажни доброћудни људи који раде и живе у условима и срединама обичном човјеку недовољно познатим и тајанственим.

Програм Народне технике има за циљ да разбије конзерватизам и побуди интерес за коришћење и усавршавање технике рада.

Да бисмо постигли прави циљ и такмичења била у духу постављених задатака, неопходно је веће ангажовање и разумијевање — како радних организација, тако и неких друштвено-политичких институција (Синдикат, Привредна комора, Друштво инжењера и техничара, Секретаријат за привреду и др.).

Ради успјешног спровођења ове врло значајне и корисне акције при Народној техници СРЦГ основан је прошле године Одбор за производна такмичења и техничку културу који има своје пододборе за разна занимања и дјелатности.

Вишестрани је значај такмичења шумских радника. Она већ више година представљају повод за низ узгредних корисних манифестација. (Културних приредби, изложби опреме, стручних екскурзија, симпозијума, приказивања савремене механизације и др.). Она, поред тога што представљају највећу школу техничког обучавања, имају и спортски, комерцијални и туристички значај. На њима се непосредно измјењује мишљења и искуства међу шумарским стручњацима, шумским радницима и произвођачима опреме за шумарство.

Приликом ових манифестација постоји добар обичај да произвођачи опреме и машина за шумарство прикажу своја најновија и најбоља достигнућа.

Коначни је циљ ових такмичења да трајно мобилишу шумске раднике да на свом радном мјесту усавршавају технику рада, да постижу што већи учинак уз максимални квалитет производа и да на бази производних такмичења одаберу оне најбоље за републичка, савезна и међународна такмичења и смотре достигнућа и остварења нових амбиција.

Према Правилнику за такмичење шумских радника, такмичарске дисциплине су сљедеће:

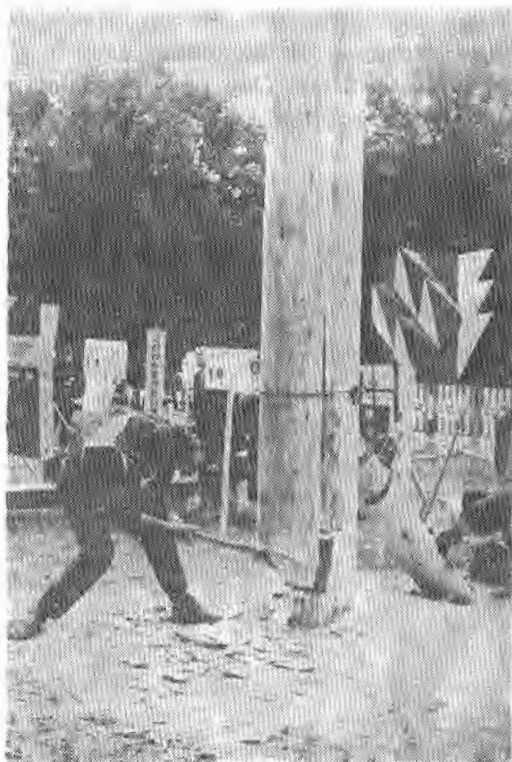
1. Сјечење сјекиром,
2. Окретање мача (шине) и намјештања ланца,

3. Комбиновани пререз моторном тестером,
4. Подсијецање стабла моторном тестером,
5. Дефинитивни пререз моторном тестером,
6. Макљање буковог целулозног дрвета,
7. Слагање целулозног дрвета и
8. Кресање грана моторном тестером.

Из наведених дисциплина може се примијенити да је фаворизована једна фаза — фаза сјече. Наши стручњаци настоје да се уведу дисциплине из узгајања шума и механизованог утовара. Већ ове године на савезном такмичењу имали смо двије факултативне дисциплине:

1. Механизовани утовар трупаца и
2. Привлачење трупаца тракторима.

Ове дисциплине идуће године биће обавезне а разматра се могућност увођења и нових дисциплина.

Сл. 1. — Сјечење сјекиром

Садржај дисциплина

1. Сјечење сјекиром

Исправно утврђен трупца пречника 30 cm треба скратити за 5 cm сјечењем трупца под углом од 45⁰/o. Раван сјечења је обиљежена. Оцјењују се брзина и квалитет сјечења.

2. Окретање мача и намјештање ланца

На исправној, за рад припремљеној моторној тестери, треба окренути мач и поново намјестити ланац, тј. поново припремити тестеру за рад.

3. Комбиновани пререз моторном тестером

На радној висини од око 60 cm мјерено од хоризонтално постављеног трупца пречника око 40 cm, треба одрезати котур и то до половине одоздо а од половине одозго. Средина је обиљежена траком ширине 3 cm. Оба реза треба да се поклапају и да буду управни на осу трупца.

Сл. 2. — Комбиновани пререз моторном тестером

4. Подсијецање стабла

Управно утврђен трупца са кором пречника око 40 см треба посјећи као у нормалном раду. Дубина подсјека је 10 см а угао засјека 35°. Равни подсјека треба да се пресијецају. Одређује се и смјер рушења стабла.

Сл. 3. — Потсецање стабла

5. Дефинитивно пререзивање

Од усправно утврђеног трупца пречника око 40 см треба одсјећи један котур што прије и хоризонтално. Моторном тестером врхом мача пробија се стабло и резањем лијево-десно сијече.

6. Макљање

Макљање „на бијело” облог буковог целулозног дрвета. Облица лежи на радно постоље. Пречник облице је 16-19 см. Иста се може окренути и такмичар треба за што краће вријеме да скине сву кору.

7. Слагање просторног дрвета

Ова дисциплина састоји се у преслагању 1 пр м просушеног чамовог целулозног дрвета. Из једног рама дрво треба пресложити у други, удаљен 1,5 м.

8. Кресање грана

На трупцу дужине 4 m усађено је 30 кочића промјера 2,5 cm. Такмичар за 20 секунди треба да отсијече што више кочића.

У свим дисциплинама такмичар може највише освојити 850 бодова.

Сл. 4. — Кресање грана

Из кратког описа дисциплина може се видјети да такмичар мора посједовати одређену технику да би се успешно такмичио и савладао све дисциплине. Успјех и пласман сваког појединца зависи од познавања пропорција и обучености радника — такмичара.

Према досадашњим резултатима на републичким и савезним такмичењима шумски радници из СР Црне Горе нијесу постигли најбоље резултате. На такав пласман утицало је више фактора. Један је од главних и то што ова традиција у нас није довољно његована док се у другим републикама одржавају редовно производна и републичка такмичења. У нашој републици

до сада су се одржала свега 4 успјела такмичења. Ово је може се рећи један од главних фактора за недовољно добар пласман, поред низа других. (Недостак нов. средстава, недовољно разумијевање и слаба сарадња радних организација и народне технике.)

Сл. 5. — Такмичарски полигон

У интересу постизања што бољих резултата на даљој афирмацији занимања „шумски радник“ значајну улогу у будуће треба да одигра Одбор за производна такмичења и техничку културу, који је прошле године формиран при Народној техници СР Црне Горе, па му треба у том смислу дати пуну подршку и успоставити сарадњу.